

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind condamnările cu
caracter politic din perioada 1956 - 1962**

Analizând **propunerea legislativă privind condamnările cu caracter politic din perioada 1956 - 1962**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B706 din 29.11.2007,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare stabilirea drept condamnări politice a condamnărilor pentru fapte legate de evenimentele din Ungaria din toamna anului 1956, fapte care au avut ca scop manifestarea împotrivirii față de regimul comunist.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată. Totodată, prin proiect este modificată Legea nr.290/2004 privind cazierul judiciar, lege organică.

În aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm că, prin avizul nr.1569 din 23 octombrie 2007, Consiliul Legislativ a avizat favorabil, cu observații și propuneri, **Proiectul de lege privind condamnările cu caracter politic și**

măsurile administrative asimilate acestora pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, aflat în prezent în procedură parlamentară la Senat.

Precizăm că prin acest proiect de lege sunt calificate drept condamnări politice acele condamnări dispuse prin hotărâri judecătorești definitive pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 pentru fapte anume determinate, care au avut drept scop împotrivirea față de regimul totalitar instaurat la data de 6 martie 1945. Sunt prevăzute, de asemenea, înlăturarea *ope legis* a consecințelor condamnărilor cu caracter politic, repunerea în drepturi a persoanelor pentru care s-a dispus, prin aceste condamnări, decăderea din drepturi sau degradarea militară, precum și modalitățile de despăgubire pentru prejudiciul moral suferit prin condamnare și pentru prejudiciul material suferit prin confiscarea unor bunuri ca urmare a condamnării.

Prin urmare, în cazul adoptării atât a proiectului de lege sus-menționat, cât și a prezentei propuneri legislative, raportul dintre cele două acte ar fi acela dintre o lege generală și una specială, întrucât propunerea legislativă are în vedere numai condamnările pentru faptele de împotrivire față de regimul comunist aflate în legătură cu evenimentele din Ungaria, din toamna anului 1956. În aceste condiții, persoanele care au suferit condamnări pentru faptele prevăzute în prezenta propunere legislativă nu ar putea beneficia de toate drepturile prevăzute de proiectul de lege amintit. Apreciem că o astfel de soluție legislativă, care ar conduce la restrângerea drepturilor unei categorii de persoane față de drepturile persoanelor aflate într-o situație similară, nu este conformă cu principiul egalității în drepturi, statuat de art.16 alin.(1) din Constituție, republicată. Sugerăm, de aceea, dezbateră concomitentă a celor două proiecte, pentru evitarea instituirii unor reglementări discriminatorii pentru anumite categorii de persoane.

3. La **titlu**, pentru un plus de rigoare în exprimare, sugerăm următoarea formulare:

„Lege privind condamnările cu caracter politic pronunțate în perioada 1956 - 1962”.

4. La **art.1**, semnalăm că din redactarea propusă nu rezultă cu claritate criteriul avut în vedere pentru includerea anumitor condamnări pronunțate în perioada 1956 - 1962 în categoria condamnărilor politice.

Astfel, din text rezultă că nu sunt avute în vedere condamnările pronunțate împotriva persoanelor care s-au manifestat, în orice mod, în sensul aprobării sau susținerii manifestațiilor anticomuniste din Ungaria din toamna anului 1956, ci numai acele hotărâri pronunțate împotriva persoanelor care au participat la „manifestații anticomuniste legate de evenimentele din Ungaria”. Sugerăm, de aceea, reanalizarea normei, astfel încât sfera condamnărilor avute în vedere de prezenta propunere legislativă să fie clar precizată.

Totodată, pentru un plus de rigoare în exprimare, propunem reformularea părții de debut a **art.1**, astfel:

„**Art.1.** - Constituie condamnare cu caracter politic orice condamnare dispusă prin hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în perioada 1956 - 1962 pentru fapte ...”.

Semnalăm că menționarea numărului de persoane condamnate nu are relevanță pentru realizarea scopului proiectului, astfel încât această precizare trebuie eliminată.

5. La **art.2**, pentru asigurarea unei exprimări în acord cu rigorile stilului normativ, sugerăm reformularea textului, astfel:

„**Art.2.** - Toate efectele hotărârilor judecătorești de condamnare cu caracter politic prevăzute în art.1 sunt înlăturate de drept. Aceste hotărâri nu pot fi invocate împotriva persoanelor care au făcut obiectul lor.”.

6. La **art.3**, pentru un plus de claritate a textului, propunem următoarea formulare:

„**Art.3.** - Caracterul politic al condamnărilor prevăzute în art.1 se constată de către instanța de judecată.”.

7. La **art.4 alin.(1)** semnalăm că referirea la „cererea ... în vederea ștergerii tuturor consecințelor condamnării” nu este corelată cu art.2 și 3. Astfel, potrivit art.2, „ștergerea consecințelor condamnării” are loc *ope legis*, din momentul constatării caracterului politic al condamnării. Prin urmare, din coroborarea acestei norme cu art.3, rezultă că obiectul cererii prevăzute în art.4 nu poate fi decât acela de solicitare a constatării, de către instanța de judecată, a caracterului politic al condamnării.

Sugerăm, de aceea, reformularea textului, astfel:

„**Art.4 - (1)** Cererea pentru constatarea caracterului politic al condamnărilor prevăzute la art.1 se face de către persoana condamnată.”.

8. La **alin.(2)** al **art.4**, pentru asigurarea unei reglementări complete, norma ar trebui să prevadă în mod expres categoriile de „urmași” care pot introduce cererea după decesul persoanei condamnate, prin indicarea gradului de rudenie cărora acești „urmași” îi aparțin.

În plus, pentru un plus de rigoare în exprimare, sugerăm reformularea textului, astfel:

„(2) După decesul persoanei condamnate, cererea poate fi introdusă de către rudele acesteia până la gradul ... inclusiv.”.

9. La **alin.(3)** al **art.4**, semnalăm că referirea la caracterul imprescriptibil al cererii nu este corectă, întrucât numai dreptul de a cere constatarea caracterului politic al condamnării se poate prescrie.

Precizăm că, potrivit proiectului de lege privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, cererea privind constatarea caracterului politic al condamnării poate fi formulată **în termen de trei ani**. Se impune, de aceea, corelarea celor două soluții, pentru evitarea instituirii unor reglementări discriminatorii pentru o anumită categorie de persoane.

În plus, pentru asigurarea unei reglementări complete, în cuprinsul **art.4 alin.(3)** trebuie să se precizeze în mod expres care anume instanță judecătorească (în circumscripția căreia domiciliază persoana condamnată sau în circumscripția căreia aceasta a avut ultimul domiciliu), este competentă să soluționeze cererea prevăzută la alin.(1).

Pentru o mai bună sistematizare a normelor, propunem ca dispoziția din **teza a doua a art.4 alin.(3)** să facă obiectul unui alineat distinct al **art.4 alin.(4)**, cu următoarea formulare:

„(4) Cererea prevăzută în alin.(1) este scutită de taxa de timbru.”.

10. La **art.5**, sub rezerva corelării soluției din prezenta propunere legislativă cu prevederile proiectului de lege privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, sugerăm reformularea textului, astfel:

„**Art.5.** - Persoanelor împotriva cărora s-au pronunțat hotărâri de condamnare cu caracter politic potrivit art.1 li se acordă drepturile prevăzute în Decretul - Lege nr.118/1990 privind acordarea

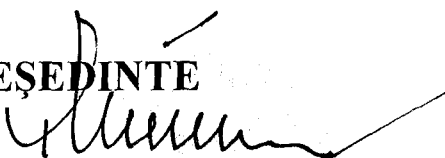
unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.118 din 18 martie 1998, cu modificările și completările ulterioare.”.

11. La **art.6**, semnalăm că modificarea art.9 lit.c) din Legea nr.290/2004 este avută în vedere, în aceeași formă, și de proiectul de lege privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, astfel încât soluțiile din cele două proiecte trebuie corelate, pentru evitarea dispunerii aceleiași modificări a normei în două acte normative distincte.

Sub rezerva acestei observații, precizăm că, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, partea dispozitivă a **art.6** trebuie reformulată, astfel:

„**Art.6.** - La articolul 9 din Legea nr.290/2004 privind cazierul judiciar, publicată în Monitorul Oficial al României, nr.586 din 30 iunie 2004, cu modificările și completările ulterioare, litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. /18.12.2007